

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Κοινωνικοοικονομικός διαρθρωτικός μετασχηματισμός των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα στην Ευρώπη»

(2020/C 39/12)

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ενίσχυση των στόχων της πολιτικής για το κλίμα

1. επικροτεί τους στόχους της πολιτικής των κρατών της ΕΕ για το κλίμα. Στη διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή που πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2015 στο Παρίσι, 197 χώρες κατέληξαν σε μια παγκόσμια συμφωνία για το κλίμα, η οποία επικυρώθηκε από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Στην εν λόγω συμφωνία, οι χώρες δεσμεύονται να περιορίσουν την υπερθέρμανση του πλανήτη σαφώς κάτω από 2 °C σε σύγκριση με την προβιομηχανική εποχή και να καταβάλουν προσπάθειες ώστε η μέση αύξηση της θερμοκρασίας να συγκρατηθεί σε λιγότερο από 1,5 °C·
2. επισημαίνει ότι η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενόψει της διάσκεψης Κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για το Κλίμα στο Κατοβίτσε, αναφέρει ότι η ΕΕ πρέπει να επιτύχει κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, εάν θέλει να πρωτοστατήσει παγκοσμίως. Ωστόσο, για να επιτευχθεί ο συγκεκριμένος στόχος πρέπει να περιοριστεί, εντέλει, σε μεγάλο βαθμό η χρήση ορυκτών καυσίμων στην ΕΕ. Ειδικότερα, πρέπει να μειωθεί σημαντικά η χρήση άνθρακα για την παραγωγή ενέργειας·
3. τονίζει ότι, επί του παρόντος, εξακολουθεί να εξορύσσεται άνθρακας σε 41 περιφέρειες (σε επίπεδο NUTS 2) σε 12 κράτη μέλη (συμπεριλαμβανομένου και του Ηνωμένου Βασιλείου). Κοινό χαρακτηριστικό των περιφερειών αυτών είναι η μεγάλη οικονομική σημασία του τομέα άνθρακα και των συναφών τομέων για την προστιθέμενη αξία και τις θέσεις εργασίας. Πέραν τούτου, ωστόσο, οι εν λόγω περιφέρειες παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές, π.χ. όσον αφορά τη γεωγραφική θέση, το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης και τις δημογραφικές προοπτικές·
4. επισημαίνει ότι οι εν λόγω περιφέρειες, προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους της πολιτικής για το κλίμα, πρέπει να εγκαταλείψουν τις προηγούμενες αξιακές αλυσίδες που βασιζόνταν στον τομέα εξόρυξης άνθρακα και/ή να τις θέσουν σε νέα βάση. Επιπλέον, πρέπει να κλείσουν σε βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη βάση ανθρακωρυχεία και υπαίθρια ορυχεία·
5. επιμένει ότι οι κοινωνικοοικονομικές διαρθρωτικές αλλαγές στις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα της Ευρώπης θα πρέπει να πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο των αυξανόμενων προσπαθειών παγκοσμίως για σταδιακή κατάργηση της κατανάλωσης άνθρακα. Εφιστά ιδιαίτερα την προσοχή σε μια νέα φυσιολογική κατάσταση στην Κίνα, η οποία καταναλώνει το ήμισυ της παγκόσμιας παραγωγής άνθρακα και αντιπροσωπεύει ένα παρόμοιο μερίδιο των παγκόσμιων εισαγωγών, και όπου η εγχώρια ζήτηση άνθρακα κορυφώνεται, παρά τη μαζική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στην εγχώρια παραγωγή. Επίσης, επισημαίνει μια δικαστική απόφαση στην πολιτεία της Νέας Νότιας Ουαλίας στην Αυστραλία, τη μεγαλύτερη χώρα εξαγωγής άνθρακα στον κόσμο, η οποία για πρώτη φορά εμπόδισε μια εταιρεία να αναπτύξει νέα ορυχεία επειδή η επένδυσή της δεν θεωρήθηκε σύμφωνη με τη συμφωνία του Παρισιού. Υποστηρίζει, ως εκ τούτου, τη διεθνή συνεργασία που σχετίζεται με τη μετάβαση στη σταδιακή κατάργηση του άνθρακα, όπως η Powering Open Coal Alliance, στην οποία συμμετέχουν, μεταξύ άλλων, 30 εθνικές κυβερνήσεις και 22 υποεθνικές κυβερνήσεις·

Άμβλυση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της διαδικασίας μετασχηματισμού

6. τονίζει ότι η σχεδιαζόμενη περαιτέρω μείωση της εξόρυξης άνθρακα και της χρήσης άνθρακα για την παραγωγή ενέργειας συνεπάγεται ισχυρή μετατροπή της οικονομικής δομής, σε συνδυασμό με μαζικές απώλειες απασχόλησης, προστιθέμενης αξίας και αγοραστικής δύναμης στις εν λόγω περιφέρειες. Οι περισσότερες περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα είναι παραδοσιακές βιομηχανικές περιοχές, στις οποίες η εκβιομηχάνιση συνδυαζόταν με την εκμετάλλευση των τοπικών ορυκτών πόρων. Συνεπώς, συνδέονται κυρίως με τις βιομηχανίες σιδήρου, χάλυβα και μετάλλων, τη χημική βιομηχανία και άλλες ενεργοβόρες βιομηχανίες· ο στόχος πρέπει να είναι η υλοποίηση διαρθρωτικών μετασχηματισμών στις εν λόγω περιφέρειες άνθρακα, με οικονομικά επιτυχημένο, περιβαλλοντικά βιώσιμο και κοινωνικά αποδεκτό τρόπο, στην πορεία προς μια πιο διαφοροποιημένη οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα·
7. υπενθυμίζει ότι, επί του παρόντος, 185000 άτομα απασχολούνται σε πανευρωπαϊκό επίπεδο στον τομέα εξόρυξης άνθρακα και 52000 άτομα στον τομέα της παραγωγής ενέργειας με καύση άνθρακα. Η βιομηχανία άνθρακα συνδέεται επίσης έμμεσα με διάφορους οικονομικούς κλάδους, όπως π.χ. με την παραγωγή πρώτων υλών, στρατιωτικού εξοπλισμού, υπηρεσιών και καταναλωτικών αγαθών. Σύμφωνα με μελέτη που εκπόνησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επιπλέον 215000 άτομα απασχολούνται στους προαναφερθέντες κλάδους. Σύμφωνα με την ίδια αυτή μελέτη, εκτιμάται ότι τα υφιστάμενα σχέδια για τη σταδιακή κατάργηση της εξόρυξης άνθρακα και της χρήσης άνθρακα για την παραγωγή ενέργειας θα επιφέρουν απώλεια περίπου 160000 θέσεων εργασίας έως το 2030·
8. επισημαίνει ότι οι χώρες της ΕΕ συμφώνησαν να θεθούν επικεφαλής της παγκόσμιας μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα. Από τον συναφή, ριζικό μετασχηματισμό του συνολικού ενεργειακού συστήματος πέραν των επιβαρύνσεων προκύπτουν και ευκαιρίες. Η ενεργειακή μετάβαση που έχει δρομολογηθεί έχει ήδη δημιουργήσει πολυάριθμες νέες θέσεις εργασίας στην Ευρώπη και, δεδομένων των μελλοντικών αναγκών, η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί. Θα πρέπει να καταβληθεί μέριμνα, ούτως ώστε από αυτήν την εξέλιξη να ωφεληθούν και οι περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα. Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την επίτευξη των κλιματικών στόχων θα πρέπει να λάβει υπόψη τον αντίκτυπο στις περιφέρειες·

9. υπενθυμίζει ότι η προηγούμενη εμπειρία από τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα καταδεικνύει ότι αυτές οι διαδικασίες μετασχηματισμού είναι ιδιαίτερα χρονοβόρες. Επομένως, θα έπρεπε να έχει ήδη ξεκινήσει η ανάπτυξη νέων προοπτικών για τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα και η λήψη σχετικών μέτρων. Για τον σκοπό αυτό απαιτούνται εντατικές προσπάθειες σε όλα τα επίπεδα·
10. τονίζει ότι ένας επιτυχής μετασχηματισμός της οικονομικής διάρθρωσης περιλαμβάνει επίσης την παροχή νέων προοπτικών στους πληττόμενους εργαζόμενους των βιομηχανιών άνθρακα. Αυτό συνεπάγεται ότι οι εργαζόμενοι θα αποκτήσουν προσόντα για νέες δραστηριότητες. Επιπλέον, θα πρέπει να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε νέες θέσεις εργασίας στην περιφέρεια ή σε παρακείμενες περιφέρειες·

Ενίσχυση του κοινωνικοοικονομικού μετασχηματισμού στις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα

11. είναι πεπεισμένη ότι η επιδιωκόμενη ενεργειακή μετάβαση και ο σχετικός διαρθρωτικός μετασχηματισμός στις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα αποτελούν ευρωπαϊκή ευθύνη. Επομένως, πρέπει να υιοθετηθεί μια ολιστική προσέγγιση, η οποία θα περιλαμβάνει κυρίως μέτρα για την ανάπτυξη των υποδομών, την καινοτομία, την έρευνα και την επιστήμη, τη στήριξη και ανάπτυξη επιχειρήσεων, την εξέλιξη των επαγγελματιών, το μάρκετινγκ, τον πολιτισμό και τον τουρισμό·
12. επισημαίνει ότι για έναν βιώσιμο διαρθρωτικό μετασχηματισμό στις περιφέρειες θα πρέπει να αξιοποιηθούν τα υφιστάμενα πλεονεκτήματα. Οι υπάρχουσες δομές της βιομηχανίας και της ενεργειακής οικονομίας θα πρέπει να αποτελέσουν τη βάση για τη μελλοντική ανάπτυξη και να λάβουν υπόψη τους κύκλους καινοτομίας και επενδύσεων των υφιστάμενων παραγόντων της βιομηχανίας. Για τον λόγο αυτό, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι περιφερειακές βιομηχανικές περιοχές και επαγγελματικές δεξιότητες, οι ικανότητες των επαγγελματιών και τα υφιστάμενα πλεονεκτήματα στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης·
13. επισημαίνει ότι, λόγω αυτής της αρχικής κατάστασης, ελλοχεύει ο κίνδυνος να αναπτυχθούν στις εν λόγω περιφέρειες πολύ παρεμφερείς στρατηγικές για τη διαδικασία μετασχηματισμού. Προκειμένου να αποφευχθούν ανεπάρκειες, π.χ. από παράλληλες εξελίξεις, θα πρέπει να υπάρξει αμοιβαία ανταλλαγή σε ευρωπαϊκό επίπεδο·
14. ως εκ τούτου, επικροτεί την «Πλατφόρμα για τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα σε μετάβαση», η οποία συγκροτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και συνεδρίασε για πρώτη φορά στις 11 Δεκεμβρίου 2017. Στόχος της πλατφόρμας είναι να υποστηρίξει τις 41 περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα σε δώδεκα κράτη μέλη της ΕΕ στις προσπάθειές τους για τον εκσυγχρονισμό της οικονομικής δομής τους, καθώς και να τις προετοιμάσει για τον διαρθρωτικό και τεχνολογικό μετασχηματισμό. Το έργο αυτό θα πρέπει να εντατικοποιηθεί ακόμη περισσότερο·
15. θεωρεί ότι η εν λόγω πλατφόρμα μπορεί να αξιοποιηθεί ως διαπεριφερειακός μηχανισμός, προκειμένου να παρασχεθεί τεχνική βοήθεια σε επίπεδο ΕΕ με την ανταλλαγή εμπειριών και τη συντονισμένη πρόσβαση στις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο·
16. υπογραμμίζει ότι η διαπεριφερειακή και η διασυνοριακή συνεργασία, στο πλαίσιο υφιστάμενων πρωτοβουλιών, όπως η πρωτοβουλία Vanguard, ή σε σχέση με μια τοποκεντρική προσέγγιση στα Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, θα πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο κατά τον σχεδιασμό του διαρθρωτικού μετασχηματισμού. Και σε αυτόν τον τομέα, η ΕΕ θα μπορούσε να αναλάβει ισχυρότερο ρόλο, προκειμένου να εγκαινιάσει και να ενθαρρύνει τέτοιου είδους συνεργασίες·
17. επισημαίνει την ανάγκη ασφαλέστερου περιβάλλοντος για μακροπρόθεσμες επενδύσεις και για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, οι υπάρχουσες αξιακές αλυσίδες θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω στις περιφέρειες, εάν αυτό είναι δυνατόν. Η ΕπΤ υπογραμμίζει ότι θα πρέπει να ενισχυθούν οι δημόσιες και οι ιδιωτικές επενδύσεις, ιδίως όσον αφορά την τρέχουσα οικονομική ανάπτυξη, ούτως ώστε να τονωθούν οι επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό και την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές των ευρωπαϊκών συστημάτων βιομηχανίας, μεταφορών και ενέργειας·
18. υπογραμμίζει την ανάγκη να ενισχυθεί η ικανότητα καινοτομίας των περιφερειών. Η ΕπΤ προτρέπει τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα να αναπτύξουν μια στρατηγική που θα ενισχύει τις υπάρχουσες επιχειρήσεις στην προσπάθειά τους να γίνουν πιο καινοτόμες, αλλά και τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων ιδίως σε μακρόπνοους τομείς, όπως π.χ. η ψηφιοποίηση και η τεχνητή νοημοσύνη. Εν προκειμένω, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να βελτιωθεί το περιβάλλον για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων. Η ΕπΤ επισημαίνει ότι σε πολλές περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα υπάρχουν μάλλον μικρότεροι εργοδότες σε βιομηχανικούς, εμπορικούς και βιοτεχνικούς τομείς·
19. θεωρεί ότι ο τομέας της επιστήμης διαδραματίζει κομβικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη των περιφερειών. Ως εκ τούτου, οι περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα θα πρέπει επίσης να προωθήσουν την ίδρυση πανεπιστημίων με επίκεντρο τεχνολογίες του μέλλοντος, που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν ως συνεργατικός σχηματισμός για την περαιτέρω σύσταση επιχειρήσεων. Στην προκειμένη περίπτωση θεωρείται ιδιαίτερα χρήσιμος ένας πανευρωπαϊκός συντονισμός ώστε να αποφευχθούν ανεπάρκειες δομές. Επιπλέον, θα πρέπει να προωθηθούν διαπεριφερειακές συνεργασίες στην έρευνα·
20. θεωρεί ότι σύγχρονες και αποτελεσματικές υποδομές μεταφορών και ενέργειας, καθώς και ψηφιακές υποδομές, αποτελούν βασική προϋπόθεση ενός επιτυχούς διαρθρωτικού μετασχηματισμού ώστε να ενισχυθεί η ελκυστικότητα των περιοχών ως τόπων εγκατάστασης οικονομικών δραστηριοτήτων για τη σύσταση επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό θεωρείται επίσης χρήσιμος ένας πανευρωπαϊκός συντονισμός και μια ισχυρότερη διασύνδεση·

Χρηματοδοτική στήριξη των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα

21. υπογραμμίζει ότι η ανάπτυξη νέων οικονομικών κλάδων στις περιφέρειες είναι μια μακροχρόνια διαδικασία για την οποία απαιτούνται σημαντικοί χρηματοδοτικοί πόροι. Η ΕτΠ αναγνωρίζει ότι, για τον σκοπό αυτό, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα χρειάζονται στήριξη, δεδομένου ότι θα υποστούν απώλειες εσόδων λόγω της σταδιακής κατάρτησης της εξόρυξης άνθρακα και της παραγωγής ενέργειας με καύση άνθρακα. Ένα μεγάλο ποσοστό των επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη πρέπει να προέλθει από δημόσιους πόρους των ενδιαφερόμενων κρατών μελών ή από την προσέλκυση νέων ιδιωτικών επενδύσεων. Υπό αυτό το πρίσμα, η ΕτΠ προτρέπει, καταρχάς, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να διαθέσουν επαρκείς χρηματοδοτικούς και άλλους πόρους για τον σκοπό αυτό·
22. είναι της άποψης ότι η πολιτιστική και η βιομηχανική κληρονομιά που προέρχονται από το πλούσιο παρελθόν καθώς και οι αθλητικές υποδομές και παραδόσεις θα πρέπει να διαδραματίσουν θετικό ρόλο σε αυτόν τον μετασχηματισμό και δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται μόνον ως μια επαχθής κληρονομιά περασμένων καλύτερων εποχών·
23. ζητεί επίσης ο διαρθρωτικός μετασχηματισμός να υποστηριχθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ιδίως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης αποτελεί ήδη σημαντικό μέσο για την ενίσχυση των περιφερειών. Επίσης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» και οι πόροι της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων συμβάλλουν σημαντικά στην περιφερειακή ανάπτυξη. Ωστόσο, η ΕτΠ επισημάνει ότι οι πόροι που προβλέπονται σε αυτά δεν προορίζονται άμεσα για τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα και είναι εξαιρετικά χαμηλοί, λαμβανομένων υπόψη των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν αυτές οι περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα καθώς και του γεγονότος ότι χρησιμοποιούνται και από άλλες περιφέρειες. Κατά συνέπεια, η ΕτΠ ζητεί τη διάθεση συμπληρωματικών πιστώσεων, ειδικά προσαρμοσμένων στις ανάγκες των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα·
24. υπογραμμίζει ότι η χρηματοδοτική στήριξη από την ΕΕ είναι κυρίως ωφέλιμη στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα έργα υλοποιούνται διασυνοριακά. Δεδομένου ότι επί του παρόντος όλες οι περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα βρίσκονται σε φάση διαρθρωτικού μετασχηματισμού, η συνεργασία των περιφερειών στην ανάπτυξη μελλοντοστραφών έργων έχει ιδιαίτερα θετική απήχηση. Στο πλαίσιο αυτό, θα ήταν χρήσιμο να συμπεριληφθούν παρακείμενες περιφέρειες στις στρατηγικές για τη δημιουργία λειτουργικών μονάδων·
25. εν προκειμένω, υποστηρίζει την έκκληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στο πλαίσιο των διεξαγόμενων διαπραγματεύσεων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ), για συμπληρωματικές πιστώσεις προκειμένου να μετριαστούν οι κοινωνικές, κοινωνικοοικονομικές και οικολογικές επιπτώσεις του διαρθρωτικού μετασχηματισμού στις ευρωπαϊκές περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα με 4,8 δισεκατ. ευρώ σε ένα νέο «Ταμείο για μια δίκαιη ενεργειακή μετάβαση» (Fair Energy Transition Fund)· τονίζει, ωστόσο, ότι το εν λόγω ταμείο θα πρέπει να χρηματοδοτείται με πρόσθετους πόρους και όχι από το κονδύλιο που προβλέπεται για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία· εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η εκλεγείσα πρόεδρος της Επιτροπής εξέφρασε επίσης τη στήριξή της στην αρχή ενός Ταμείου για μια δίκαιη ενεργειακή μετάβαση στις πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές που παρουσίασε τον Ιούλιο του 2019·
26. είναι πεπεισμένη ότι οι πόροι αυτοί θα πρέπει να συνδέονται στενά με την πολιτική συνοχής. Εν προκειμένω, η ΕτΠ ζητεί να διασφαλιστεί ότι οι πόροι αυτοί δεν θα υπολογίζονται στο πλαίσιο των προβλεπόμενων ανώτατων ορίων για τον περιορισμό του παραρτηρήματος XXII, αλλά θα διατίθενται επιπρόσθετα. Αυτοί οι συμπληρωματικοί πόροι θα μπορούσαν επομένως να χρησιμοποιηθούν για την ενίσχυση των προγραμμάτων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ για τις εν λόγω περιφέρειες επιπέδου NUTS 2 την επόμενη επταετία. Αυτή η σύνδεση θα διευκόλυνε επίσης μια εξατομικευμένη υποστήριξη όλων των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα. Οι πόροι αυτοί θα προωθήσουν ενεργά την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και θα παράσχουν στήριξη σε όλες τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα που επηρεάζονται από τον διαρθρωτικό μετασχηματισμό. Τα κριτήρια κατανομής θα μπορούσαν να είναι η συνολική απασχόληση στον τομέα εξόρυξης άνθρακα και το ύψος της παραγωγής άνθρακα με έτος αναφοράς το 2019. Οι περιφέρειες που έχουν ήδη ξεκινήσει το κλείσιμο ανθρακωρυχείων και έχουν εν μέρει υποστεί τέτοιες μεταβάσεις δεν θα πρέπει να αποκλειστούν, εφόσον συνεχίζεται η εξορυκτική δραστηριότητα.
27. ζητεί την κατανομή των συγκεκριμένων πόρων, όπως εφαρμόζεται με τη χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ, απευθείας στις περιφέρειες στις οποίες βρίσκονται αυτά τα ανθρακωρυχεία. Η υποστήριξη προς τις επηρεαζόμενες περιφέρειες θα συνδυαζόταν με μια ειδική στρατηγική για τη σταδιακή κατάρτησή του άνθρακα.
28. συνιστά η εν λόγω κατανομή να χρηματοδοτηθεί από πόρους που προβλέπονταν στο πλαίσιο του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για το εργαλείο υλοποίησης μεταρρυθμίσεων·
29. προτρέπει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να συμπεριλάβουν αυτήν την πρόταση για μια ιδιαίτερη μεταβατική κατανομή στις τρέχουσες διαπραγματεύσεις για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο·

Επανεξέταση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις

30. επισημάνει ότι πρέπει να τηρούνται οι ευρωπαϊκοί κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, λαμβάνοντας υπόψη ότι το παρόν πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων εκπνέει το 2020, εφόσον η εφαρμογή των διατάξεων για τις κρατικές ενισχύσεις δεν παραταθεί κατά δύο έτη (έως το τέλος του 2022). Η ΕτΠ προτρέπει την Επιτροπή, κατά τη διαμόρφωση των νέων κατευθυντήριων γραμμών, να λάβει επίσης υπόψη τα προβλήματα του διαρθρωτικού μετασχηματισμού των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα και, ως εκ τούτου, να διασφαλίσει ότι οι περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα θα απολαμβάνουν στο πλαίσιο αυτό επαρκή ευελιξία, ούτως ώστε να καταφέρουν να μετριάσουν τον κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπο από τη σταδιακή κατάρτησή του άνθρακα·

31. τονίζει ότι μπορούν πλέον, από την άποψη των κρατικών ενισχύσεων, να προωθηθούν έργα, στα οποία θα υπάρχει διασυνοριακή συνεργασία, ιδίως εάν πρόκειται για σχέδια κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Τα αρμόδια θεσμικά όργανα της ΕΕ θα πρέπει να καθοδηγούν καλύτερα τις περιφέρειες κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση παρόμοιων έργων·
32. εν προκειμένω, ζητεί οι περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα να χαρακτηριστούν ως ειδικές επιλέξιμες περιοχές βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και οι κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις να προσαρμοστούν με βάση τις εν λόγω ειδικές επιλέξιμες περιοχές, προκειμένου να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση του διαρθρωτικού μετασχηματισμού, τα οποία θα αντισταθμίσουν την παραίτηση από την υπάρχουσα προστιθέμενη αξία για υψηλότερους πολιτικά στόχους. Επιπλέον, θα πρέπει να εξεταστεί εάν, λόγω της εξαιρετικής και παραδειγματικής σημασίας της φιλικής προς το κλίμα αναδιάρθρωσης των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα για την ενεργειακή και κλιματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα μπορούσαν να ενθαρρυνθούν παρόμοια μέτρα υποστήριξης βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ. Προκειμένου τα εν λόγω ζητήματα να αποσαφηνιστούν σύντομα, προτείνεται η άμεση σύσταση μεικτής ομάδας εργασίας από εκπροσώπους των ενδιαφερόμενων περιφερειών εξόρυξης άνθρακα και των κρατών μελών, των Γενικών Διευθύνσεων Ανταγωνισμού και Περιφερειακής Πολιτικής και της ΕτΠ.

Βρυξέλλες, 9 Οκτωβρίου 2019.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Karl-Heinz LAMBERTZ